

የሚዜመው፡ የሰሙኑ ሕማማት የጸሎት ክፍል።

በሰሙኑ ሕማማቱ፡ ከሰኞ ሌሊት እስከ ሐሙስ ማታ ድረስ፡ ጸሎቱ የሚካኔድበት የዜማው ስልት፡ ቀጥሎ እንደሚሰማው፡ ግእዝ ይኾናል።

የመክፈቻው ጸሎት እንዳበቃ፡ በመቀባበል፡ ወይም፡ በጉብረት፡ እንዲህ ይበሉ፡-

ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለማኑኤል አምላኪያ! ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ኦ እግዚእየ ኢየሱስ ክርስቶስ! ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ኃይልየ፡ ወጸወንየ፡ ውእቱ እግዚእየ፡ እስመ ኮንከኒ ረዳእየ፤ እብል በአኩቱት፡ “አቡነ ዘበሰማያት! ይትቀደስ ስምከ! ትምጸእ መንግሥትከ! ወይኩን ፈቃድክ፡ በከመ በሰማይ፡ ከማሁ በምድር! ሲሳየኑ ዘለለዕለትነ፡ ሀበኑ ዮም! ኅድግ ለነ፡ አበሳነ፡ ወጌጋየኑ! ከመ ንሕነኒ ንኅድግ፡ ለዘአበሰ ለነ! ኢታብኣነ እግዚኦ ውስተ መንሱት! አላ አድኅነነ፡ ወባልሃነ! እምኩሉ እኩይ! እስመ ዚአክ፡ ይእቲ መንግሥት፡ ኃይል፡ ወስብሐት፤ ለዓለመ ዓለም።

ትርጉሙ፡- “ኃይል፡ መከታቱና ረዳቱ ለኾንከው፡ ለአንተ፡ ለአምላኬ፡ ለአማኑኤል፡ ለጌታዬ ለኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኃይል፡ ክብርና ምስጋና፡ ጽናትም፡ ለዘለዓለም፡ የአንተ ናቸው።” እያልኩ፡ 'አባታችን ሆይ! በሰማያት የምትኖር! ስምህ ይቀደስ! መንግሥትህ ትምጣ! ፈቃድህ በሰማይ እንደኾነች፡ እንዲሁ በምድር ትኹን! የዕለት እንጀራችንን ስጠን ለዛሬ! ኃጢአታችንንና በደላችንንም ይቅር በለን! እኛም የበደሉንን ይቅር እንደምንል፤ አቤቱ፡ ወደፊተና አታግባን! ከክፉ ኹሉ አድነን እንጂ። መንግሥት ያንተ ናትና! ኃይል፡ ምስጋና፡ ለዘለዓለሙ፤ አሜን!' የሚለውን ጸሎት በመድገም፡ አመሰግንሃለሁ።”

ካህኑና ሕዝቡ፡ ሰግደቱን፡ እንዲህ እያሉ ይቀጥሉ!

ለአምላክ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለሥሉስ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለማኅየዊ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለዕቦዩ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለዕዘዙ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለመንግሥቱ ይደሉ! ክብር፡ ስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለኢየሱስ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለክርስቶስ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለሕማሙ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ለመስቀሉ ይደሉ! ክብር፡ ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ቀጥሎ ያለውን፡ የመዝጊያ ጸሎት፡ እያዜሙና እየሰጉዱ፡ 3 ጊዜያት ይመልሱት!

ለከ ይደሉ ኃይል፡ ለከ ይደሉ ስብሐት፡ ወለከ ይደሉ አኩቱት፡ ኦ እግዚእየ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ለዓለመ ዓለም።

ትርጉሙ፡- “ለአንድ አምላክነቱ፡ ለሦስትነቱ፡ ለሕይወትነቱ፡ ለጽናቱ፡ ለመንግሥቱ፡ ለመድኃኒትነቱ፡ ለመሢሕነቱ፡ ለተቀበላቸው መከራዎቹና ለመስቀሉ፡ ክብርና ምስጋና፡ ጌትነትም ይገባዋል! ጌታዬ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ፡ ለአንተ፡ ኃይልና ክብር፡ ምስጋናም ይገባሃል፤ ለዘለዓለሙ።”

ምንባቡ እንዳበቃ፡ ካህኑ፡ “ጽንዓ ዛቲ” የሚለውን፡ ስለሌሎች የሚቀርበውን፡ የልመና ጸሎት፡ በንባብ በሚያሰማበት ጊዜ፡ ዲያቆኑ፡ በየምዕራፉ፡ ቃጭል ሲደውል፡ ሕዝቡ፡ “አቤቱ፡ ይቅር በለን!” በማለት እየሰገዱና እንዲህ እያሉ፡ በዜማ ተሰጥዎን ይመልሱ፡-

እግዚአ ተሳላለኝ!

ከዚህ ቀጥሎ፡ ካህኑና ሕዝቡ፡ ይህን ጸሎት፡ እንዲህ እያሉ፡ በዜማ እየተቀባበሉ ይሰገዱ!

ክርስቶስ አምላክነ፥ ዘመጽአ ወሐመ በእንቲአነ፥ በሕማማቲሁ ቤዘወነ!
ንሰብሐ፥ ወናልዕል ስሞ ኅቡረ፥ እስመ ውእቱ ገብረ መድኃኒተ፡ በብዝሃ ሣህሉ ወምሕረቱ!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! እብኖዲ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ታዖስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ማስያስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኢየሱስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ክርስቶስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! አማኑኤል ናይናን፥ ኪርያላይሶን!
ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ትስቡጣ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን!

ትርጉሙ፡- ስለእኛ ወደዚህ ዓለም መጥቶ፥ መከራን ተቀብሎ፥ ቤዛ ኾኖን ያዳነንን፡ ክርስቶስ አምላካችንን፡ እናመስግነው! ስሙንም፡ በአንድነት፡ ከፍ ከፍ እናድርግ! በብዙ ቸርነቱና ምሕረቱ፡ መድኃኒትነቱን አድርጎልናልና።

“ኪርያላይሶን! ናይናን!” የግሪክ ቃላት ሲኾኑ፡ በግእዝ፡ “እግዚአ መሐረኝ!”፥ በኢትዮጵያኛ፡ “አቤቱ፥ ይቅር በለን!” ማለት ነው።

“እብኖዲ፥ ታዖስ፥ ማስያስ፥ አማኑኤል፥ ትስቡጣ” የአምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአምላክነት መጠሪያዎቹ ናቸው።

ኹሉም፡ አንገታቸውን ዝቅ በማድረግ፡-

“እርሱን እናመልከው ዘንድ፡ እኛን ለፈጠረ እግዚአብሔር፡ ምስጋና ይገባል።

“አምላክን ለወለደች፡ ለንግሥታችንና እናታችን፡ ድንግል ማርያም ምስጋና ይገባል።

“ኃይልና ጋሻ፥ መድኃኒትም ለኾነን፡ ለክርስቶስ፡ በእንጨት ላይ ለመስቀሉ፡ ምስጋና ይገባል።” የሚል ትርጉም ያለውን ይህን የምስጋና ቃል፡ እንዲህ እያሉ፡ በኅብረት ዜማ ያሰሙ!

ስብሐት ለእግዚአብሔር፡ ኪያነ ዘፈጠረ፡ ከመ ናምልኮ!

ስብሐት ለማርያም፡ እመ አምላክ፡ ንግሥትነ፤ ወእምነ!

ስብሐት ለመስቀለ ክርስቶስ፡ ዕፀ መድኃኒት፤ ኃይልነ፤ ወጸወንነ!

ካህኑ፡ የሐሙሱን “ገጽበተ እግር” ሥርዓት በሚያካሄድበት ጊዜ፡ የጸሎቱ ተሳታፊዎች፡ ይህን መዝሙር፡ እጥበቱ እስኪያበቃ ድረስ፡ እንዲህ እያሉ፡ በጎብረትና ባለማቋረጥ ይዘምሩ!

ሐዋርያቲሁ ከበበ፤ እግረ አርዳኢሁ ኅፀበ፤ ኮኖሙ አበ ወእመ፤ ወመሀሮሙ ጥበበ፤ ሃሌ ሉያ።

ትርጉሙ፡- ሐዋርያቱን በዙርያው ሰበሰበ፤ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ፤ ለእነርሱ፡ አባትም፥ እናትም ኾናቸው፤ ጥበብም አስተማራቸው፤ ከዓለም አስቀድሞ የነበረው፥ ዓለሙንም አሳልፎ የሚኖረው፡ እርሱ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ!

የዓርቡ የስቅለት ሥርዓት

የዕለተ ዓርቡ የስቅለተ ክርስቶስ ሥርዓተ ጸሎት ምንባብ፡ እስከኋላ፡ 01 ሰዓት ድረስ ያለውን ጨምሮ ካበቃ በኋላ፡ ከማለዳው፡ 1 ሰዓት ጀምሮ፡ በዚህ ዕለት የሚጸለዩውና የሚዘመረው ኹሉ፡ ከሰኞ እስከሐሙስ ከሰነበተው ከግእዙ ተለይቶ፡ በዕዝል የዜማ ስልት ይኾናል።

ይኸው፡ የማለዳው፡ 1 ሰዓት ምንባብ ከመጀመሩ በፊት፡ ካህናቱና ሕዝቡ፡ የዓለሙን መድኃኒት፡ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ሕማማተ መስቀል በማሰብ፡ ቆመው፡ የተለመደውን የመክፈቻ ጸሎት እንደጨረሱ፡ ከ“ለክ ኃይሉ” መዝሙር አስቀድመው፡ በተለይ፡ ለዚህ ዕለትና መዓልት ከተመደቡት፡ የየጊዜያቱ ጸሎታት፡ የሃሌታ ዜማዎች መካከል፡ ለዚህ ሥርዓት የተመረጠውን፡ ከዚህ የሚከተለውን የመግቢያ ዜማ፡ እንዲህ እያሉ፡ በዕዝል ስልት ያዟቸው!

የማለዳው 1 ሰዓት

ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ! ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ! ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ!
ተስቅለ ተስቅለ ተስቅለ ተስቅለ! ወሐመ! ቤዛ ኩሉ ኮነ! ዬ! ዬ! ዬ!
በመስቀሉ ቤዘወነ! እሞት ወባልሃነ!

ትርጉሙ፡- ዓለም ሳይፈጠር አስቀድሞ የነበረውና ዓለምን አሳልፎ የሚኖረው ፈጣሪ አምላክ፡ ወዮ! ወዮ! ወዮ! ስለእኛ ሰው ኾኖ፡ መከራን ተቀበለ! ተሠቃየ! ተሰቀለ! ሞተ! በጦር ተወጋ! ተቀበረ! ስለዓለሙ ኹሉ መሥዋዕት ኾነ! እንዲህ ኾኖ በመስቀሉ፡ ከዲያብሎስ የባርነት ግዛት፡ ነጻ አወጣን! ከኃጢአት ቀንበር አላቀቀን! ከሞት ፍዳም ተቤገርን!

ከዚህ አያይዘው፡ የ“ለክ ኃይሉ”ን የሰግደት ጸሎት፡ በዚያው በዕዝል ዜማ፡ እንዲህ እያሉ ይዘምሩት!

ለሰዓቱ የተመደበው ምንባብ ካበቃ በኋላ፡ ዲያቆኑ፡ “የዓመፅ ምስክሮች ተነሡብኝ! የማላውቀውንም፡ በእኔ ላይ ተናገሩ!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የምስባኩን መዝሙር፡ ዘለግ ባለ ዮኸን ዜማ፡ እንዲህ ይበል!

ተንሥኡ ላዕሌየ ሰማዕተ ዐመዓ፤
ወዘኢየአምር ነበቡ ላዕሌየ፤
ተንሥኡ ላዕሌየ ሰማዕተ ዐመዓ፤

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ከዲያቆኑ እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

ዲያቆኑ፡ “የቅዱስ ወንጌልን ቃል ለመስማት የተዘጋጀን ኾነን እንገኝ ዘንድ፡ ተነሥታችሁ ቁሙና አዳምጡ!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን መመሪያ፡ በጎዘን ዜማ ያሰማ!

ቁሙ ወአጽምኡ! ከመ ንኩን ድልዋነ ለሰሚአ ወንጌል ቅዱስ፡

ሕዝቡ፡ እየሰገዱ፡ “ጌታችንና አምላካችን! ማረን! ይቅርም በለን! ለመንግሥተ ሰማያትም፡ የበቃን አድርገን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን መልስ፡ በጎዘን ዜማ ይስጡ!

እግዚእነ፡ ወአምላክነ፡ መሐረነ፡ ወተሣሃለነ፡ ወረሰየነ ድልዋነ፡
ለመንግሥተ ሰማያት፡

ካህኑ፡ “ማቴዎስ፡ ማርቆስ፡ ሉቃስና ዮሐንስ፡ ያወጁትን፡ ቅዱሱን የእግዚአብሔርን የምሥራች ቃል፡ እነሆ ላሰማችሁ!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን መልእክት፡ በልዑል የጎዘን ዜማ ያስተላልፍ!

ወንጌል ቅዱስ፡ ዘዜነዉ፡ ማቴዎስ፡ ወማርቆስ፡ ሉቃስ፡ ወዮሐንስ፡
ቃለ ወልደ እግዚአብሔር፡

ሕዝቡ፡ እየሰገዱ፡ “ጌታችንና አምላካችን ክርስቶስ ሆይ! ኹልጊዜም፡ ለአንተ፡ ምስጋና ይገባሃል!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ምላሽ፡ በጎዘን ዜማ ይስጡ!

ስብሐት ለከ ክርስቶስ፡ እግዚእነ፡ ወአምላክነ፡ ኩሎ ጊዜ!

ካህኑ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፡ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ በወንጀለኛ እንጨት መስቀል ላይ ሊሰቅሉት ተስማምሙ!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውሱ! ሕዝቡም፡ ከእርሱ ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ ይስቅልዎ ለኢየሱስ ዲበ ዕፀ መስቀል ዘእቡስ፡

ቀጥሎ፡ የማርቆስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፡ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ ወደፍርድ አደባባይ አወጡት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውሱ! ሕዝቡም፡ ከእርሱ ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ አውጽእዎ ለኢየሱስ፡ ውስተ ዐውደ ምኹናን፡

ከዚያ፡ የሉቃስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፡ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ የፊጥኝ ዐሥረው፡ ለጲላሞስ፡ አሳልፈው ሰጡት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውሱ! ሕዝቡም፡ ከእርሱ ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ ሐመይዎ ለኢየሱስ፡ ወመጠውዎ ለጲላሞስ፡

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፥ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ በዚያን ጊዜ፡ የፍርዱ ችሎት ወደተዘጋጀበት አደባባይ አመጡት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝቅረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ! ሕዝቡም፡ ከእርሱ ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሖ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ አውጽእዎ አፍኦ ለኢየሱስ፥ ወነበረ ዓውዶ ሶቤሃ፡፡

የጧቱ 3 ሰዓት፤

ዲያቆኑ፡ “አቤቱ! የሚያጠቁኝን፡ ተከላከልልኝ! የሚዋጉኝንም፡ ተዋጋልኝ!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የመዝሙር #4ን፡ የመግቢያ ቃላት፡ ዘለግ ባለ የጎዘን ዜማ፡ እንዲህ እያለ ያስማ!

ግፍዎሙ እግዚአ፡ ለእለ ይገፍዑኒ!
ጽብአሙ እግዚአ፡ ለእለ ይጽብኡኒ
ግፍዎሙ እግዚአ፡ ለእለ ይገፍዑኒ!

ሕዝቡ፡ ይህንን፡ እየሰገዱ፡ ከዲያቆኑ ተቀብለው፡ ይዘምሩት!

ዲያቆኑ፡ መዝሙሩን፡ እሰባት ቦታዎች ላይ እያሳረፈ፡ በጎዘን ውርድ ንባብ፡ ከመጀመሪያው አንሥቶ ያስማ!

ካህኑ፡ ዲያቆኑ ንባቡን ባሳረፈ ቀጥሮ፡ ይህንን፡ “ግፍዎሙ እግዚአ፡ ለእለ ይገፍዑኒ!” የሚለውን የአቤቱታ ቃል፡ በዚያው ዜማ ያዟ መው!

ሕዝቡ፡ ይህንን፡ እየሰገዱ፡ ከካህኑ እየተቀበሉ፡ አንዳንድ ጊዜ ይዘምሩት!

ዲያቆኑ፡ “ብዙ ውሾች ከበቡኝ! ክፉዎችም፡ በየማኅበሮቻቸው ተደራጅተው ያዙኝ!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የምስባኩን መዝሙር፡ ዘለግ ባለ የጎዘን ዜማ፡ እንዲህ ይበል!

ዐገቱኒ ከለባት ብዙኃን፤
ወኦኑዜኒ ማኅበሮሙ ለእኩያን
ዐገቱኒ ከለባት ብዙኃን፤

ሕዝቡ፡ ይህንን፡ እየሰገዱ፡ ከዲያቆኑ እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

ካህኑ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ኢየሱስን፡ ይዘው፡ ጊዜው፡ ጧት 3 ሰዓት ሲኾን፡ ሊሰቅሉት ወሰዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝቅረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ አኅዝዎ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ፡፡

ቀጥሎ፡ የማርቆስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጲላጦስ፡ ኢየሱስን ካስገረፈው በኋላ፡ ጊዜው፡ ጧት 3 ሰዓት ሲኾን፡ ሊሰቅሉት ወሰዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝቅረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ ቀዋፎ ጲላጦስ፡ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ፡፡

ከዚያ፡ የሉቃስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ ጧት 3 ሰዓት ሲኾን፡ በርባንን አድኖላቸው፡ ኢየሱስን ግን፡ ይሰቅሉት ዘንድ ሰጣቸው፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ አሕየወ ሎሙ በርባንሃ፡ ወወሀቦሙ ኢየሱስሃ ይስቅሉ።

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ ጧት 3 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን፡ ወደፍርድ አደባባይ አወጡት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ ወሰድዎ ለኢየሱስ፡ ውስተ ዐውደ ምክኖን።

የቀትሩ፡ 6 ሰዓት፤

ካህኑ፡ “አቤቱ! አምላካችን! ሊቃኝን! ለእኛ፡ ቤዛ ኾነህ፡ ቅዱስ ደምህን ላፈሰስህበት መስቀልህና ለቅድስቲቱ ትንሣኤህ እየሰገድን፡ ኹላችን እናመሰግንሃለን!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የምስክርነትና የምስጋና ቃል፡ ዘለግ ባለ የጎዘን ዜማ፡ እንዲህ እያለ ያሰማ!

ለመስቀልክ ንሰግድ አ ሊቅነ፤
ወለትንሣኤክ ቅድስት፡ ንሰብሕ ኩልነ፤
ይእዜኒ፥ ወዘልፈኒ።

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ከካህኑ ተቀብለው፡ ሦስት ጊዜ ይዘምሩት!

ከዚህ ቀጥሎ፡ ዲያቆኑ፡ “እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ፤ አጥንቶቼንም ኹሉ ቈጠሩ።” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የምስባኩን መዝሙር፡ ዘለግ ባለ የጎዘን ዜማ፡ እንዲህ ይበል!

ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፤
ወኹለቀኡ ኩሉ አዕዕምትየ፤
ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፤

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ከዲያቆኑ እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

ካህኑ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 6 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን፡ ልብሱን አልብሰው፥ መስቀሉን አሸክመው፡ ሊሰቅሉት ወሰዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ አልበስዎ አልባሲሁ፡ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ።

ቀጥሎ፡ የማርቆስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 6 ሰዓት ሲኾን፡ ሊሰቅሉት ሲወስዱት፡ ስለደከመባቸው፡ ስምዖን የተባለውን መንገደኛ፡ መስቀሉን ይሸከም ዘንድ አስገደዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ አበጥዎ ለስምዖን፡ ከመ ይጹር መስቀሉ።

ከዚያ፡ የሉቃስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 6 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን፡ 'ቀራንዮ' በተባለው ሥፍራ ሰቅሉት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ ሰቀልዎ ለኢየሱስ፡ በቀራንዮ መካን፡፡

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 6 ሰዓት ሲኾን፡ ሊቃነ ካህናቱ፡ ቀትር ሣለ፡ ኢየሱስን፡ በኹለት ወንበዴዎች መካከል ሰቀሉት!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በጎዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ ቀትር ሶቤሃ፡ ሊቃነ ካህናት፡ ሰቀልዎ ለኢየሱስ፡ ማዕከለ ክልኤ ፈያት፡፡

ይህ ምንባብና ጸሎት እንዳበቃ፡ ካህኑ፡ እመሬት ላይ ተቀምጦ፥ ራሱን ሸፍኖና አንገቱን፡ እጉልበቱ ላይ ደፍቶ፡ “አቤቱ፡ በመንግሥትህ በተገለጥህ ጊዜ አስበን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን የግሪክኛ ቃል ጸሎት፡ 1 ጊዜ፡ በጎዘን ዜማ ያሰማ!

አምንስቲቲ፡ ሙኪርያ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!
አምንስቲቲ፡ ሙዓግያ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!
አምንስቲቲ፡ ሙዳሱጣ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!

ሕዝቡም፡ የዚሁ፡ የግሪክኛው ጸሎት፡ ተመሳሳይ የኾነውን፡ ግእዙን፡ እንዲህ እያሉ፡ ቆመውና እየሰገዱ ያዟቸው!

ተዘከረኝ እግዚአ፡ በውስተ መንግሥትከ፤
ተዘከረኝ እግዚአ፡ ኦ ሊቅኝ፤
ተዘከረኝ እግዚአ፡ በውስተ መንግሥትከ፤

በመጨረሻ፡ ኹሉም በጎብረት፡ “አቤቱ፡ በቅዱስ መስቀልህ ላይ ተሰቅለህ ሣለህ፡ በቀኝህ የተሰቀለውን ወንጀለኛ፡ በመንግሥትህ እንዳሰብኸው፡ እኛንም፡ አስበን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ማጠቃለያ ጸሎት ያዟቸው!

በከመ ተዘከርኩ፡ ለፈያታዊ ዘየማን፥ እንዘ ሀሎክ ዲበ ዕፅ መስቀል ቅዱስ፡፡

የቀትሩ በኋላ 9 ሰዓት፤

ካህኑ፡ “የማይሞት መለኮት፡ ስለእኛ፡ የሞት ጽዋን ተቀብሎ፡ በሰውነቱ ሞተ! ወዮ ለዚህ አንክሮ ይገባል!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የተዘከረ ቃል፡ በታላቅ የጎዘን ዜማ ድምፅ፡ እንዲህ እያለ ያሰማ!

አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!
አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!
አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ከካህኑ ተቀብለው፡ ሦስት ጊዜ ይዘምሩት!

ከዚህ ቀጥሎ፡ ዲያቆኑ፡ “ለመብሌ፡ ሓሞትን ሰጡኝ፤ ለጥማቴም፡ ሆምጣጤ አጠጡኝ፡፡” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የምስባኩን መዝሙር፡ ዘለግ ባለ የኀዘን ዜማ፡ እንዲህ ይበል!

ወወደዩ ሓሞተ ውስተ መብልዕየ፤
ወአስተዩኒ ብሒአ ለጽምእየ፤
ወወደዩ ሓሞተ ውስተ መብልዕየ፡፡

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ከዲያቆኑ እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

ካህኑ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 9 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ 'አምላኬ! አምላኬ!' ብሎ፡ በቃሉ ጩኾ ተጣራ፡፡” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በኀዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ጸርሐ ኢየሱስ በቃሉ፡ ወይቤ፡ “ኤሎሄ! ኤሎሄ!”

ቀጥሎ፡ የማርቆስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 9 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ ድምፁን፡ በቃሉ ጩኾ ካሰማ በኋላ፡ ነፍሱ፡ ከሥጋው ተለየች!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በኀዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ገበረ ኢየሱስ፡ በቃሉ፡ ወወጽአት መንፈሱ ሶቤሃ፡፡

ከዚያ፡ የሉቃስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 9 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ በቃሉ ጩኾ! ነፍሱንም፡ ከሞት ኃይል ታድኅ፡ አደራ አስጥበቀ፤” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በኀዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ከልሐ ኢየሱስ በቃሉ፡ ወአማሕፀነ ነፍሶ እሞት፡፡

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲጨርስ፡ “ጊዜው፡ 9 ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ ራሱን ዘንበል አድርጎ፡ 'ኹሉ ተፈጸመ!' አለ፡፡” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ዝክረ ነገር፡ በኀዘን ዜማ ያስታውስ!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ አጽነነ ርእሶ ኢየሱስ፡ ወይቤ፡ “ተፈጸመ ኩሉ!”

በሥርዓተ ጾሙ፥ ጸሎቱና ስግደቱ ማብቂያ ላይ፡ “እግዚአብሔርን ክርስቶስ!” እና “በእንተ ማርያም መሐረነ ክርስቶስ!” ተብሎ የሚደርሰው፡ የእግዚአብሔር ዜማ፡ በጾመ ኢትዮጵያ ዝግጅት ውስጥ ቀርቦ ስለነበረ፡ ሰምታችሁታልና ታውቁታላችሁ፡፡

ሙሴና የእሥራኤል ልጆች፡ የኤርትራን ባሕር፡ በእግዚአብሔር መለኮታዊ ኃይልና ተአምር፡ በደረቅ እንደተሻገሩ፡ እጅግ ደስ ብሏቸው፡ እያሸበሸቡ የዘመሩትን፡ “በፍጥረቱ ኹሉ የተመሰገነ፥ ምስጉን እግዚአብሔርን፡ እናመሰግናለን!” የሚል ትርጉም ያለውን የምስጋና ዝማሬያቸውን፡ እኛ፡ ዛሬ፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕማማተ መስቀል፡ ከዘለዓለም ባርነት፡ ወደዘለዓለም ነጻነት፥ ከዘለዓለም ኃጢአት፡ ወደዘለዓለም ጽድቅ፥ ከዘለዓለም ሞት ወደዘለዓለም ሕይወት የተሸጋገርነው ዕድለኞች፡ እንደምን፡ በበለጠ ደስታ፡ እንዲህ እያልን፡ ልንዘምረው አይገባን!? ይገባናል እንጂ፡፡

“ንሴብሐ፥ ንሴብሐ፥ ለእግዚአብሔር!

ስቡሐ ዘተሰብሐ! ስቡሐ ዘተሰብሐ ”